

พยายามว่าเงินเราก็มีเยอะนะ เมื่อก่อนนี้มาดู เงินเราเยอะแล้วไปไหนหมด แม่บ้านเขาถามว่าไปไหนหมด เราก็ทดลองจดให้ดูว่าไปไหน หลังจกเสร็จ ข้อมูลที่เป็นการกิน การใช้ ไม่เยอะ หมดเยอะคือค่าเล่นการพนัน และก็การกินเหล้า รายจ่ายก็จ่ายกับพวกนี้เยอะ พอต่อมากลับจากที่มาอบรมแผนแม่บทก็ผู้ใหญ่ไซค์ คราวนี้กลับไม่เริ่มปฏิบัติกับตัวเองไป คือทำแผนเสร็จแล้วก็มาไล่ดูว่าตรงไหนที่ไม่จำเป็นก็มาลด ไฮโลนี้ผมยอมรับเลยว่าสมัยก่อนนี้เสียเงินมาก ๆ เลย บางทีที่รถกลับกลับบ้านแล้วจะครบอยู่ห่างจากวง 2-3 กิโลเมตร ชักกลับแล้วไปนอนหลับ นึกว่ามันออกลูกที่เราชอบนะไฮโลเจ้านี้ ชักกลับมาเอาเงินมาให้เขาจนปัจจุบันผมมาคิดว่าเมื่อก่อนผมเป็นไปได้อย่างไงถึงขนาดนั้น หลังจากนั้นผมก็ได้ข้อมูลรายจ่ายที่ไม่จำเป็น แล้วก็ค่อย ๆ ตัดออก และก็เริ่มใช้นี้ได้เกินบางส่วน แล้วพอผู้ใหญ่ไซค์มาคุยเรื่องแผนแม่บทชุมชน เราก็ชวนพวกเพื่อนมาคุยว่าเราน่าจะมาทำแผนแม่บทชุมชนบ้างนะ แต่คราวนี้ถ้าเราจะไปชวนชาวบ้านมาทำแผนแม่บทชุมชนเราไม่ทำเองเสียก่อนแล้วเราจะไปชวนเขาทำได้อย่างไร จะออกไปพูดให้เขารู้ได้อย่างไร ผมก็ตัดสินใจวันเดียวเลย เหล้า บุหรี่ ไฮโล ทุกวันนี้ตั้งแต่บัดนั้นจนบัดนี้เลิกทุกอย่างไม่ได้แต่ต้องเลย หลาย ๆ คนถามว่ากินไหม ผมต้องขอบอกว่าสุขภาพไม่ดี ก็ปิด ๆ ไป ถ้าจะเอาไว้ใช้งานก็ขออย่าส่งเหล้าให้กินเลย ถามว่ากินได้ไหม ได้ครับ แต่เพื่อเราที่จะออกไปพูดเป็นวิทยากรข้างหน้าเวที จะไปพูดให้หลาย ๆ คน ฟังนี้ เราควรทำตัวเราให้ดีเสียก่อน ถ้าเขายกมือบอกว่าวันไหนยังเห็นที่กินเหล้าเลย เราจะพูดไม่ออก หลังจากนั้นเราได้ชวนชาวบ้านทำแผนแม่บทชุมชน ก็ได้มีการส่งคนรุ่นราวคราวเดียวกันเข้าอบรมกันคนละครั้งสองครั้ง โดยเฉพาะผมเขามี 24 รุ่น ผมอบรม 20 รุ่น เฉพาะพัฒนาคณะนะ แล้วไปส่วนอื่นอีก เช่นดูงาน แผนแม่บทอีกต่างหาก พอหลังจากนั้นก็ได้มีการเชิญวิทยากรจากกองทุนเพื่อสังคม คือ ทีมคุณปิยะ พวงลำลิ เข้าไปคุยกับชาวบ้านเรื่องแผนชุมชน ก็มีการหาแกนอาสาสมัครประชุม ประชุมเสร็จก็แจกเอกสารไปให้เขาเขียนเอง เพราะว่าใช้เวลาประมาณเดือนหนึ่งมีรายจ่ายอะไรบ้าง คือจะให้ทำแบบที่ผมทำ ผมก็ยกข้อมูลส่วนตัวให้เขาดู พอหนึ่งเดือนผ่านไปกลับมาก็คิดว่าทุกคนจะเอาแบบสำรวจมาให้ มีการนัดประชุมกัน คนเข้าร่วมครั้งแรกประมาณ 70-80 คน ก็บอกว่าให้ทุกคนเอาแบบสำรวจมาส่ง ปรากฏว่านั่งเงียบ ไม่มีใครเอามาส่งเลยวิทยากรที่ไปพูดไม่ออก ผมเอง ผมก็พูดไม่ออก แม้กระทั่งผมเองผมก็ไม่ได้จด ก็เลยคิดว่ามันน่าจะล้มเหลว เราก็คุยเรื่องนี้เข้าไปอีก และเราก็ปรับกระบวนการใหม่ก็ในเมื่อตัวเขาก็บอกว่าไม่มีเวลาจด บางคนอายุข้อมูลบางตัว ก็เลยมีอยู่รุ่นหนึ่งที่ฝั่งหวาน รัสอर्थ เราได้มีโอกาสและลงคุยกับแกนนำชาวบ้านว่าให้ส่งลูก ๆ ของแกนนำชาวบ้านที่อายุประมาณ 13-20 กว่า เขาถูก ๆ หลาย ๆ เด็กในหมู่บ้านนี้ไป แล้วให้เด็กพวกนี้มาสำรวจข้อมูลของพ่อแม่หรือพี่น้องเขาเอง ก็มีการอบรมเยาวชนโดยเฉพาะ แล้วกลับไปที่ให้เด็กพวกนี้ อย่างน้อยก็สำรวจครอบครัวของตัวเองของคนใกล้ชิด ให้เขาแบ่งโซนกัน พอหนึ่งเดือนเราก็ได้ข้อมูลออกมา ถามเด็กว่ามีปัญหาอะไรไหมในขณะไปเก็บข้อมูล เด็กก็บอกว่ามีบางบ้าน คนเขามีฐานะหน่อย เขาก็ไม่สนใจ บางบ้านหมาไล่กัด ซึ่งรถมอเตอร์ไซด์หนึ่ง บ้างก็ล้มก็ส่งสารเด็ก ถามเด็กว่าห่อใจไหมในขณะไปเก็บข้อมูล เด็กก็บอกไม่ เพราะเขาทำเพื่ออนาคตของเขาเองในวันข้างหน้าแล้วหลังจากนั้นเราก็มารวบรวมข้อมูลรายจ่าย รายรับในตำบลสูงพอสมควร ประมาณ 7 ล้านกว่าบาทต่อปี รายจ่ายประมาณ 6 ล้านกว่าบาท ก็ยังมีกำไรอยู่ประมาณ 1 ล้านบาท แต่หนี้สินประมาณ 13 ล้าน คือทุกคนก็เอาเงินพวกนี้ไปใช้จ่าย ถือว่าจะมียอดรายจ่ายเกิน 1 ล้าน แล้วก็มีหนี้สินถึง 13 ล้านบาท เราก็ดูข้อมูลรายจ่ายของทั้งหมดสินค้าทุกอย่างที่ใช้ไปปรากฏว่าเป็นเหล้ากับเบียร์เยอะมาก เหล้ากับเบียร์ ประมาณ 3 ล้านกว่าบาทต่อปี และข้อมูลตัวอื่นก็มีไล่ลงมาเราก็คิดว่าอันดับแรกจะทำอะไรก่อน ก็คิดว่าประชุมเสร็จบอกตั้งโรงงานกระแชเลย มีบุคลากรก่อกองอยู่ในหมู่บ้าน มีภูมิปัญญาตรงนี้ มีบางโรงงานที่จะมาซื้อตัวเขาไป ไปเป็นวิทยากรเพื่อลดรายจ่ายด้านเหล้า ก็ติดต่อคุณปิยะ พวงลำลิ /คุณสังเวียน เอกเงิน ช่วยติดต่อกรมสรรพสามิตให้ที่ หนาแผนของโรง

งาน หาข้อมูลมา ปรากฏว่าข้อมูลที่เขาให้มาเราทำไม่ได้เพราะมันใหญ่เกินไปต้องมีที่ไว้ ต้องมีบ่อบำบัดน้ำเสีย มีโรงงานที่มาตรฐาน ก็เลยยกเลิก ต่อมาก็ใช้แผนที่ 2 จากเหล้าแล้วก็หันมาดูข่าวสารอาหารแห้ง เท่ากับรวมซื้อ รวมขายกันดีกว่า ตอนนั้นก็คิดว่าน่าจะรวมมาที่ละอย่างแล้วก็ขาย ก็มีหลาย ๆ คนเขาบอกว่าน่าจะตั้งเป็นร้านค้า เล็ก ๆ ขายของแห้งนะ ก็มีการประชุมชาวบ้านก็เสนอไป มีผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งผู้นำชาวบ้านบางคน เขาก็บอกว่าเขา จะไปขายทำไม เพราะเราเป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมอยู่แล้ว ขับรถไป 3 กิโลเมตร ไปกลับ 6 กิโลเมตร หรือบางที เงินทุกวันที่ 5 เงินจะออกก็เข็นเขามา บางทีก็ 3 พัน 4 พัน ก็เข็นมากินที่บ้าน ถึงเวลาออกก็ไปซื้อครกช้อน คณะคนที่ทำมันก็อยากจะทำมันก็เถียง โดยที่เขาเอาอาหารแห้งมาลงทุน โดยที่เรียกว่าระดมหุ้นใครจะเข้าหุ้นเท่าไร ก็ได้ เสร็จแล้วซื้ออาหารแห้งมาขาย ถ้าวันหนึ่งมันขายไม่ได้เราก็แบ่งกันไปคิดว่าคงจะมีกำไร อย่างน้อย มาม่า เรา ซื้อมาตกรองละ 3 บาท ถ้าไม่เงินปีผมลงทุน 100 บาท ได้มาม่ามาเกือบห่อแล้ว เอา 3 คูณ เข้าไป ได้มาม่าเกือบห่อได้ น้ำปลาที่ขวดเราก็แบ่ง ๆ กันไปถ้าเกิดขายไม่ออก ก็หารกัน จากนั้นมีการประชุมอีกหลายครั้งจาก 10 ต.ค.2544 จนเราได้ข้อมูลว่าจะเปิดร้านค้าจริง ๆ ก็วันที่ 25 มีนาคม 2545 ระหว่างประมาณ 3-4 เดือนนี้เราประชุมกัน เท่า กับอาทิตย์ละ 1 ครั้งเลย บางอาทิตย์ 2 ครั้ง เพราะเราต้องการให้ข้อมูลนี้เสร็จก่อนหน้าฝน ก็ไปคุยกับพ่อแม่เด็ก เด็กก็ไปคุยกับพ่อแม่ ตอนหลังก็มีการระดมหุ้นกันก็ได้เงินประมาณ 124,000 บาท สมาชิก 120 คน ก็มีการซื้อ มาขายไปรวมทั้งทำร้านค้า เมื่อก่อนเป็นโรงรถเก่า เราต้องซ่อมแซมทำให้มันเรียบร้อย ก็ปีแรกทดลองขาย ขายไป ขายมา มันก็มีกำไรประมาณ 120,000 กว่าบาท เท่ากับหุ้นพอดี ก็เอาเงินตรงนั้นมาปันผล คนเข้าหุ้น 100 บาท ได้คืน 10 บาท ใครซื้อของ 100 บาทได้คืน 3 บาท จนเมื่อวันที่ 25 มี.ค. 2548 เราปันผลเป็นครั้งที่ 3 ในปี 2546 เราก็ได้เงินประมาณ 150,000 กว่าบาท (กำไร) แต่ปี 2547 ได้ 120,000 กว่าบาท เพราะกำไรที่ลดลงนี้ เราได้ชี้แจงให้ชาวบ้านทราบว่าการที่เราไปช่วยงานในชุมชน เช่น การจัดเตะฟุตบอล ตั้งรางวัลเป็นการ สนับสนุนกลุ่มและวัฒนธรรมต่าง ๆ มีการตั้งฉัตรปักกิ่งต่าง ๆ แล้วก็บางคนที่ไม่มีเงินก็มายืมไปได้ที่ร้าน ถ้าบางที ก็ไม่คิดดอกเบี้ย แล้วก็ซื้อสิ่งของวัสดุ เช่น เครื่องเสียง ตู้แช่ ทำให้ปีสุดท้ายนี้ (ปีที่ 3) ได้กำไรน้อยไปหน่อย แต่ก็ ยังมีกำไร ปันผลไปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พอปีที่ 3 หลังปันผลเสร็จเราตั้งกติกาใหม่ว่า ครอบครัวยุติซื้อถึง 300 บาท ในสมาชิกในบ้านของท่านจะมีกี่คนก็แล้วแต่จะเบิกค่านอนโรงพยาบาลได้คืนละ 100 บาท แต่ 1 คนเบิกได้ไม่ เกิน 5 คืน อันนี้เราจะมีการปรับปรุงสวัสดิการเพิ่มขึ้นทุกปี ๆ กองทุนหมู่บ้านเราก็มีและเราก็มีกลุ่มสัจจะออม ทรัพย์อีกที่เราตั้งมาแล้วประมาณ 2 ปี วันที่ 12 มิ.ย. 2546 เรามีเงินออม 6,850 บาท เริ่มต้นจ่ายเงินกู้ไปเมื่อวันที่ 9 ก.ค. 2546 เมื่อวันที่ 8 พ.ค. 2548 นี้ เราปล่อยเงินกู้ไป 70,000 กว่าบาท หลังจากที่เราบ้านได้มาออมเงิน ร่วมกันแล้วก็ช่วยกู้เงินในหมู่บ้านโดยที่เข้ามาประมาณ 2 ปีก็ว่า ไม่ต้องไปตามคนที่กู้เงินไปเลย พอถึงเวลาหมู่บ้าน จะรู้ตัวเราประกาศเมื่อไรเขาก็จะมาส่งให้เรา หนี้สินจะไม่มีการต้องติดตามไม่เหมือนกองทุนหมู่บ้าน กองทุนหมู่บ้านบางที่ต้องออกติดตามบ้าง เขาก็บอกว่าเป็นเงินของหลวง แต่กลุ่มสัจจะนี่มันเป็นเงินของพวกเขา จะ เบี้ยวไม่ได้เดี๋ยวมันว่าเรา แต่เขาก็บอกเงินกองทุนมันของพวกเขา เขาก็บอกว่าไม่ใช่ ทุกวันนี้คนรุ่น ๆ เขาก็บอก ว่าไม่ใช่ เขาก็บอกที่เราไปเอาจากธนาคารมาแต่เงินกลุ่มสัจจะนี่เราถือมาเดือนหนึ่งคนละ 100 นี่เงินของพวกเขา ทำให้กลุ่มสัจจะนี้รู้สึกว่าจะเคลื่อนไหวได้ดีกว่ากองทุนหมู่บ้าน และระหว่างที่เราทำงานกันนี้ ผู้ชายออกมา ทำงาน ผู้หญิงอยู่บ้าน บ่น ว่าไม่ไหนมาไหนกัน ระหว่างที่เราทำงานเราก็มีการเรียกผู้นำในหมู่บ้านมาคุยหารือ เพื่อจัดตั้งครอบครัวสัมพันธ์ให้เอาลูกเอาเมียมาคุยกัน ทำอาหารกินร่วมกัน ผลัดกันเป็นเจ้าภาพส่วนค่าอาหารก็ มาแชร์กัน แต่จะเวียนกันเป็นเจ้าภาพในแต่ละเดือนก็มีการร่วมกันคือ

1. แชร้งเงินกันออก

2. เอาถ้วยชามมาจากบ้าน

ถึงเวลาแม่บ้านก็ไปช่วยกันทำอาหาร ลูกไปเล่น พ่อก็นั่งคุยกัน แม่บ้านก็รู้อะไรของพ่อบ้านก็มาคุยกัน ดี ไม่ดีกลับไปบ้านก็ไปทะเลาะกันก็มี กิจกรรมนี้เป็นการสร้างสัมพันธ์ของคนในหมู่บ้าน รู้ต้นตอที่มาบางของการ เป็นหนี้เพราะสาเหตุใด จากการทำงาน 3-4 ปีที่ผ่านมาทำให้รู้ข้อมูลและตัวเลขการไหลออกของเงินจากการสำรวจข้อมูลแผนแม่บท ถือได้ว่า 70 % เพราะว่าพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กที่ยอมให้ลูกหลานมาทำงานชุมชนเขาก็ให้มาด้วยความเต็มใจ เพราะว่าเด็กพวกนี้ได้รับการอบรมมาแล้วว่าวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่จะเก็บยังไง อย่างเช่น พวกเราที่จะไปเก็บข้อมูลในอนาคตใกล้ ๆ นี้ข้อมูล เราต้องรู้วิธีการสัมภาษณ์ การเก็บอย่างไร แล้วชาวบ้านเต็มใจให้ข้อมูลเพราะเกิดความไว้วางใจกันและกัน เกิดกระบวนการพูดคุยกัน ดีกว่าให้ไปสอบถามไปวางให้เขากวาก เราสามารถขยายทีมงานอาสาเก็บข้อมูลได้ เพื่อเป็นนักวิจัยในอนาคตข้างหน้าได้ เพื่อหมู่บ้านเราไม่ได้ อยู่เพียงเท่านั้น

คุณปิยะ พวงคำดี ร้านค้าชุมชนของคุณศุภลักษณ์ ดิยาว มีปันผล มีปันหุ้น ผมเคยถามพี่ เขาว่าร้านค้าชุมชนนี้เหนือกว่าแม็คโคร ยังไง เพราะมันอยู่ตรงข้ามกัน พี่เขาบอกว่ามีปันผล ปันหุ้น เสร็จแล้วก็ มีบางอย่างราคาถูกกว่า เท่ากัน มีสินเชื่อกู้เงินได้ ไปใกล้ธนาคารได้ มีไปให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ พอครบปีมีเลี้ยงขอบคุณลูกค้า มีสวัสดิการนอนโรงพยาบาล ได้คืนละ 100 บาท มี 6-7 แห่งที่เหนือกว่า แม็คโคร , โลตัส แต่วันนี้พี่ศุภลักษณ์ เป็นตัวอย่างหนึ่ง วันนี้กระบวนการแผนแม่บทชุมชนเท่าที่ร้อยเรียงมา บางครั้งก็เชิญผู้ใหญ่โซดชัย มาจุดประกาย แต่การจุดประกายต้องมีกระบวนการต่อเวลาลงไปทำในพื้นที่ มีทีมพี่เลี้ยง มีผู้ประสานงานต่าง ๆ พี่ศุภลักษณ์ เป็นตัวอย่างเวทีที่ทำแล้วล้มเหลว แรก ๆ เกือบจะพ่ออยู่เหมือนกัน พ่อดีที่แถมเด็กสร้างแผนแม่บทชุมชน (ไม่ได้ควบคุมเด็กสร้างบ้าน) เอาเด็กมาเรียนรู้ในกระบวนการหลาย 10 คนเหมือนกัน วันนี้กระบวนการที่เรียกว่าการเรียนรู้ การตระหนักผมว่าต้องเริ่มที่คน กระบวนการของเรานั้นไม่ง่ายซะทีเดียว มันค่อย ๆ ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากกิจกรรมที่มาร่วมกัน ตรงนี้เป็นอีกมุมหนึ่งที่สะท้อนจะมีความหลากหลาย แต่ละทำเนื้อมันไม่เหมือนกันตรงนี้ที่กล่าวมาเป็นอดีตคนซึ่งเมล็ดเครื่อง ช่วงต่อไปจะเป็นผู้นำทางการ ท่านเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลห้วยขวาง อำเภอกำแพงแสน ขอให้ท่านผู้ใหญ่ลองเล่ากระบวนการแผนแม่บทว่ามันไปเกิดในตัวท่านได้อย่างไร

ผู้ใหญ่พลิงรัฐ เจริญผล คงเป็นประสบการณ์มาแล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จากการ ทำงานมา ซึ่งผมเองนั้นก็ยอมรับจากการทำงานกับส่วนราชการมาก่อน แล้วก็เข้ามาพร้อมกับภาคประชาชนเรา ผมเข้ามาใหม่ ๆ นั้นก็ยังสองจิตสองใจแล้วก็กลับไปพบทวนดู การทำงานซึ่งจะมีทางพัฒนาการ ทางเกษตรทั้ง ส่วนราชการลงมาช่วย ก็อย่างที่ท่านศึกษาได้เล่าไป เวลาที่ลงมาช่วยมีงบประมาณลงมา ก็รับมาตั้งกลุ่มกัน ก็ทำ กลุ่มกันตามนั้นเองงบประมาณลงมา แล้วพองบประมาณหมดกลุ่มมันก็หมด มันก็สลายไป แล้วทีนี้ผมก็ได้มีความคิดอยู่อย่างหนึ่งหลังจากที่เข้ามาพบกับภาคประชาชนว่ากลับไป ไปนอนคิดเลยว่า จะทำยังไงจะให้ประชาชนของเรามีกลุ่มที่ถาวรได้ จะทำยังไงให้หมู่บ้านเรามีความสุขจริง ๆ จริง ๆ ผมไม่ได้คิดถึงว่าจะเข้าไปแก้ จนได้ทุกหลังคาเรือน ไม่ได้คิดว่าทุกคนจะต้องหายจนแต่คิดอยู่อย่างเดียวจะทำยังไงให้ชุมชนอยู่อย่างมีความสุข แล้วก็เลยมาคิดกัน รวมจากกลุ่ม อสม. ก่อน เริ่มจากในหมู่บ้าน ผมพยายามชักชวนเข้ามาประชุม จากการที่ผม มารับทราบข้อมูลการจัดทำแผนแม่บท แล้วได้มีการมาต่อยอด ขยายผลกันก็พยายามเอากลุ่ม อสม. มาซึ่งเป็น ทีมงานที่เสียสละกันอยู่แล้วเข้ามาเป็นทีมงานร่วม เพราะผมว่าผมเองนี่กลับไปแล้วไปตริตรองดูแล้วก็ไม่สามารถจะทำงานพวกนี้ได้ โดยสำเร็จได้คนเดียว ผมก็ยังมีความรักและก็นำใจกับกลุ่ม อสม. ของหมู่บ้านแต่ละ

หมู่บ้าน เพราะว่าเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งทีเดียว จากการสำรวจข้อมูลก็ใช้กลุ่ม อสม. ที่ทำงานสำรวจข้อมูลโดยไม่คิดอะไร ไม่ได้มีค่าจ้างหรือเบี้ยเลี้ยงต่าง ๆ แต่ทำงานกันด้วยใจ สำรวจข้อมูลของหมู่บ้านออกมาแล้วปรากฏว่า รายรับก็ดี รายจ่ายก็น้อย ทำให้ถึงเป็นหนี้ ลำพังหมู่บ้านเป็นหนี้ถึง 15-16 ล้านบาท เป็นหนี้กันไฉยยังงั้น นั่นคือจุดที่มันกระชากใจ พวกเราว่า เราน่าจะลงมารณรงค์การทำงานกัน แล้วก็เลยทำงานจุดแรกที่ผมทำคือ ส่งหมู่บ้านเข้าประกวดก่อน เพื่อกระตุ้นใจคนว่าจะทำยังไงให้มารวมกันให้มามีกิจกรรมร่วมกัน ก็ได้รับความร่วมมือจากท่านเกษตร ท่านพัฒนากร ก็ประกวดหมู่บ้าน ได้อันดับหนึ่งของนครปฐม แต่เป็นที่ 2 ของภาค แล้วกลับมามันเริ่มจุดประกายให้คน ที่นี้พอผมเข้ามาประชุมกับภาคประชาชนเริ่มแผนแม่บท บ่อยเข้า บ่อยเข้า มาประชุมปีต้น ๆ ก็จะมาแถวเมืองกาญจนบุรี ก็ปรากฏว่าผู้ใหญ่บ้านหลาย ๆ หมู่ เขาไม่ได้ไป ผมผมก็เลยมาถามว่าทำไมเขาไม่ไปด้วยละ ทำไมโดนแต่พี่คนเดียว พี่โกหกหรือเปล่าไปเที่ยวหรือเปล่า เอ๊ะ! นี่กำลังจะทำให้คนอื่นมีสุขหรือมีทุกข์หรือเปล่า มันเกิดแล้วเรากำลังเกิดทุกข์จากความไม่เข้าใจของครอบครัว มันก็เลยต้องพยายามชักจูงกันมาด้วย บางครั้ง พยายามเอาแม่บ้านเข้ามาร่วมประชุมด้วย คนอื่นไม่เข้าใจก็ขอให้บ้านเราเข้าใจก็แล้วกัน ก็ค่อย ๆ คลี่คลายไปด้วยดี นั่นก็คือจุดเริ่มต้นของการทำงาน ปรากฏก็กลับไปในหลังจากร่วมดูงานหลาย ๆ ที่จากประกวดหมู่บ้านแล้วยังไม่ได้ทำทีเดียว ก็ไปดูงานสุดท้ายก็ไปที่จังหวัดตราด ที่พระอาจารย์สุบิน ปณีโต จากไปดูบ้านผู้ใหญ่โชดชัย ตัดสินใจปั๊บ! เมื่อไปดูงานที่จังหวัดตราดกลับมา ร่วมกับทีมงาน นี่คือการที่พวกเขาจะได้ทำให้ชุมชนของเรามีสุขได้ จะทำให้ชุมชนของเราเข้มแข็งได้ ผมยึดถือเอาตรงนั้นมาเป็นจุดที่ตั้งคนเข้ามาโดยที่เราอาจจะเหนื่อยน้อยลง ผมก็เลยตัดสินใจเลย ในการทำกลุ่มออมทรัพย์ ใหม่ ๆ ที่ผมเริ่มทำกลุ่มออมทรัพย์นั้น เหนื่อยมาก ยอมรับจริง ๆ เลยว่ายากจริง ๆ เลย ทำงานกับคน รวมคนกว่าจะตั้ง ทั้งออกหนังสือเชิญ ออกหอกระจายข่าว มีมา 20-30 คน บ้าน 100 กว่าหลังคาเรือน ทำครั้งแรกเลยได้ 60 คน ที่มาออมทรัพย์ร่วมกันถ้าตามว่าตรงนี้เหนื่อยไหม ตอบว่าเหนื่อย ยาก สำหรับการรวมคน แต่ว่าเราใช้ประเภทว่าไม่สนใจกับคนที่มันเกาะรั้วดู กับคนที่มันคอยยืนดูห่าง ๆ แล้วไม่เข้ามาร่วม พยายามทำตรงนี้ให้เขาเห็นแล้วมันก็เกิดขึ้นจริง พอเราทำแล้วทุกคนก็บอกว่าเออดี ก็พยายามเข้ากันมาปีที่ 2 เข้ามาเป็น 100 คนเลย ตอนนี้มีสมาชิก 201 คนแล้ว กลุ่มออมทรัพย์ก็เริ่มแข็งแรงนิดหนึ่ง จากการเอาคณะกรรมการของเราที่ตั้งขึ้นนี้ไปดูงานแล้วก็ส่งไปฝึกการทำบัญชีออมทรัพย์ด้วย ที่นี้เมื่อได้บัญชีและบุคลากรที่ดีแล้ว มีการทำบัญชีเป็น สามารถทำงานได้มันก็เกิดความมั่นใจให้กับชุมชน เขาก็เข้ามาเหมือนเป็นพลังให้เรา แล้วเอาเงินมารวมกันออมทรัพย์ ที่นี้การออมทรัพย์มันก็เกิดพลังว่าเด็กเล็ก ๆ ก็สามารถรู้จักการออม ผู้ใหญ่ก็สามารถรู้จักการออม ออมของเรานั้นตั้งแต่ 10 บาท มันเกิดขึ้นมาก ครั้งแรกผมต้องตามคน เรียกคน แต่วันนี้ ทุกวันที่ 7 ของเดือน ผมไม่เคยต้องตามใคร ผมไม่เคยต้องออกเครื่องขยายเสียงทั้งหมู่บ้านนั้นจะรู้กันเอง เป็นวัฒนธรรมกลุ่ม

ความสำคัญของข้อมูล เครื่องมือตารางเงินไหล (โดยคุณสังเวียน เอกจีน)

คุณสังเวียน เอกจีน ได้ให้ข้อมูล ปัญหาเชิงโครงสร้าง

1. ทรศณะเกี่ยวกับคนจน (จนเงิน , จนปัญญา)
2. แนวทางการพัฒนา (บนลงล่าง ล้างขึ้นบน)
3. กฎหมาย (การสัมปทาน)
4. การใช้ทรัพยากร
5. เศรษฐกิจ การเงิน
6. การศึกษา

7. ทางกาสรสื่อสาร

8. อำนาจรัฐ

9. การเอาเปรียบจากต่างชาติ

เครื่องมือที่จะแก้ความยากจน นั่นก็คือแผนแม่บทชุมชน ซึ่งมีชื่อเรียกกันต่าง ๆ นานา ดังนี้

- การบวนการประชาพิชัย
- แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง
- แผนชุมชน
- แผนการใช้ชีวิตร่วมกันของชุมชน
- งานวิจัย

มันคืออะไร มันดีอย่างไร ต้องเป็นผลของการเรียนรู้ และจะอย่างไร

การวิเคราะห์พฤติกรรม

การไหลออกของเงินในตำบล เมืองโบราณ

สมมติมีประชากร 10,000 คน จาก 2,000 ครอบครัวย

สรุปทั้ง 7 อำเภอ

หมวด	เมือง	กำแพงแสน	ดอนตูม	บางเลน	สามพราน	นครชัยศรี	พุทธมณฑล	รวม
อาหาร	96	55.2	117	52.8	56.4	70.8	-	448.2
ของฟุ่มเฟือย	75.6	56.1	27.67	138	90	-	-	387.37
ของใช้ประจำวัน	8.4	10.08	23.2	15.6	13.4	32.4	-	103.08
พลังงาน	57.6	109.2	40.8	192	57.6	86.4	-	543.6
ต้นทุน	62.4	68.4	1.2	856	66.8	100	-	1,154.8
รวม	300	298.98	209.87	1,254.4	284.2	289.6	-	2,637.05

หน่วยนับ เป็นจำนวนหลักล้าน

การออกแบบสอบถาม

1. มีเป้าหมายอะไร
2. มีการวิเคราะห์ขั้นต้น
3. มีการวางกรอบการวิเคราะห์ข้อมูล
4. ทดสอบความสมบูรณ์กับบริบท
5. ง่าย กระชับ สอดคล้อง สะดวก ครอบคลุม

หมวดของข้อมูล

1. รายได้ → หลัก / รอง
2. รายจ่าย

ค่าครองชีพ - อาหาร, ของใช้, พลังงาน, ของฟุ่มเฟือย, สังคม

ต้นทุนการผลิต - บัญชี, ยา, ค่าแรง, ดอกเบี้ย, หนี้สิน

3. โอกาส - ทรัพยากร, ความชำนาญ, ความรู้, ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ความคาดหวัง

4. อุปสรรค - ปัญหา, ความขาดแคลน → ครองชีพ, ปัจจัยการผลิต

การออกแบบแบบสำรวจของแต่ละอำเภอ

ได้ประมวลออกมาเป็น 1 ชุด (แบบทำรายการงานการประชุม)

ชม VDO ชุมชนไม่เรียง เรื่องกระบวนการเรียนรู้แผนชุมชน

ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการพัฒนา และสามารถเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการพัฒนาของแต่ละหมู่บ้านได้อย่างเข้มแข็ง, ผู้นำเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุก ๆ เดือน สามารถเป็นต้นแบบการพัฒนาในระดับประเทศ เรื่องการทำแผนชุมชน

ออกแบบการอบรมนักเก็บข้อมูลท้องถิ่น

การอบรมนักเก็บข้อมูล

1. นักเก็บข้อมูลต้องเข้าใจและบอกคนอื่นได้ว่าเก็บข้อมูลไปทำไม
2. เข้าใจจิตวิทยาชุมชน
3. โภคาปราชัย
4. ทำให้คนให้ข้อมูล เข้าใจ ไว้ใจ วางใจ ในการให้ข้อมูล

เครื่องมือ การสัมภาษณ์

ตาราง T

ทำอะไร	- ทำไม ? - เพราะอะไร
--------	-------------------------

การตั้งคำถาม

เป็นการเรียนรู้ที่ตรงบริบทที่สุด

การเรียนรู้

เป็นการถอดถอนข้อถรวนแห่งความเคยชิน วิธีเดิม ๆ กรอบเดิม ๆ

ความกล้า

ความกล้าไม่ได้แปลว่าไม่กลัว แต่เป็นบริบทที่บอกว่ามีสิ่งที่สำคัญกว่าความกลัวที่ต้องทำ

การขับเคลื่อนงาน

ต้องปลุกฝังความคิดให้สมาชิก

1. ประโยชน์ร่วม, คุณค่าร่วม
2. ตอบสนอง, ต่อยอดสู่อุดมการณ์ ร่วม
3. สถานความสัมพันธ์ส่วนตัว

กระบวนการแปลงความคิดสู่การปฏิบัติของชุมชน

1. Heart เรืองนัยกระแทกใจคน
3. Head ปรับวิธีคิด ร่วมคิด
4. Hand ลงมือร่วมทำ
5. Hear ฟัง , สังเกต , ประเมิน , ปรับปรุง

พลังชุมชน

1. ทีม (สร้างทีม , รักษาทีม)
2. การสื่อสาร (จัดเวทีชาวบ้าน , เวทีประชาคม)
3. งานเครือข่าย
4. การสร้างและจัดการองค์ความรู้

กระบวนการทำ ROAD MAP การวางแผนยุทธศาสตร์

1. กำหนดเป้าหมาย
2. ประเมินสถานะ SWOT
3. กำหนดยุทธศาสตร์
4. ฝึกซ้อมในสถานการณ์จำลอง
5. ลงมือในสถานการณ์จริง
6. ทบทวน ปรับแผนยุทธศาสตร์

แผนปฏิบัติการของแต่ละอำเภอ

อำเภอเมือง

ว.ค.ป.	กิจกรรม
ตำบลสวนป่า	
20 – 30 พ.ค. 2548	- คณะกรรมการตำบลเปิดตัวอำเภอ ผู้นำ ภาคประชาชน
1 – 5 มิ.ย. 2548	-อบรมผู้จัดเก็บข้อมูล
6 – 30 มิ.ย. 2548	- จัดเก็บข้อมูล
1 – 10 ก.ค. 2548	- รวบรวมวิเคราะห์
ตำบลทัพหลวง	
16-20 พ.ค. 2548	- เวทีประชาคมทำความเข้าใจ
1-5 มิ.ย. 2548	- อบรมผู้จัดเก็บข้อมูล
6-30 มิ.ย. 2548	- จัดเก็บข้อมูล
1-10 ก.ค. 2548	- รวบรวมวิเคราะห์

หมายเหตุ 15 ก.ค. 2548 สรุปผล ส่งข้อมูลกลับสู่ชุมชนแก้ปัญหาความยากจน

อำเภอบางเลน

ว.ค.ป.	กิจกรรม
15-20 พ.ค. 2548	- ประชุมคณะกรรมการวางแผนการทำงานระดับตำบล
21-30 พ.ค. 2548	- ประชาคมแต่ละหมู่บ้าน
31 พ.ค. - 7 มิ.ย. 2548	- ผู้นำชุมชนนำข้อมูลนำเสนอในภาพรวม
8-25 มิ.ย. 2548	- แบ่งคณะทำงานจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่รับผิดชอบ
26-29 มิ.ย. 2548	- นำข้อมูลจากการสำรวจมาวิเคราะห์สรุปในภาพรวมของพื้นที่
30 มิ.ย.- 7 ก.ค. 2548	- นำเสนออำเภอเพื่ออนุมัติ
8-25 ก.ค. 2548	- ดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์
26-30 ก.ค. 2548	- ติดตามผลการดำเนินโครงการและสรุปผลดำเนินงาน / จัดเก็บเป็นเอกสารรูปเล่ม

อำเภอนครชัยศรี

ว.ค.ป.	กิจกรรม
23 พ.ค. 2548	ประชุมคณะวิทยากรภาคประชาชนและวิทยากรอำเภอ
27 พ.ค. 2548	ประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานกับผู้นำชุมชน ต.วัดคำโรง
6 มิ.ย. 2548	จัดเวทีประชาคมชี้แจงวัตถุประสงค์หาข้อมติ
10-14 มิ.ย. 2548	ประชุมประชาชนแต่ละหมู่บ้านเพื่อหาแกนอาสา
20 มิ.ย. 2548	ประชุมแกนอาสาจำนวน 40 คน เพื่อชี้แจงการจัดเก็บข้อมูล
21 มิ.ย.-10 ก.ค. 2548	จัดเก็บข้อมูล
30 มิ.ย.- 5 ก.ค. 2548	คณะวิทยากรชุดปฏิบัติการออกติดตามประเมินผล และเป็นที่ปรึกษาให้กับแกนนำอาสา
12 -14 ก.ค. 2548	นำผลของการจัดเก็บข้อมูลมาสรุปวิเคราะห์ชุดปฏิบัติการแกนนำอาสา
16 ก.ค. 2548	นำผลการวิเคราะห์เข้าสู่เวทีประชาคม
20-25 ก.ค. 2548	นำผลการวิเคราะห์สรุปบทเรียนเชิงประจักษ์เสนอต่ออำเภอและผู้นำชุมชน อบต. ภาคประชาชน

อำเภอดอนพุดฯ

ว.ค.ป.	กิจกรรม
17 พ.ค. 2548	ประชุมทีมงานระดับอำเภอ
24 พ.ค. 2548	ประชุมหาแกนนำในระดับตำบล
7 มิ.ย. 2548	อบรมแกนนำและทำความเข้าใจแบบสำรวจ
8 มิ.ย. – 8 ก.ค. 2548	ออกสำรวจข้อมูล
11-12 ก.ค. 2548	นำข้อมูลมาวิเคราะห์ / สังเคราะห์
20 ก.ค. 2548	จัดเวทีชุมชนระดับตำบล
21-30 ก.ค. 2548	ทำแผนแม่บทเสนออำเภอ / จังหวัด

อำเภอกำแพงแสน

ว.ค.ป.	กิจกรรม
25 พ.ค. 2548	ประชุมระดับตำบล สร้างทีมตำบล
5 มิ.ย. 2548	อบรมทีม
7-15 มิ.ย. 2548	ประชุมหมู่บ้าน 16 หมู่
16-30 มิ.ย. 2548	เก็บข้อมูลครัวเรือน
5-10 ก.ค. 2548	วิเคราะห์ข้อมูลหมู่บ้าน (ประเมินผล)
11-15 ก.ค. 2548	เสนอผลการวิเคราะห์ของหมู่บ้าน / จัดทำแผนของหมู่บ้าน / ตำบล
25 ก.ค. 2548	รายงานผลตามลำดับ

อำเภอสามพราน

ว.ค.ป.	กิจกรรม
19 พ.ค.2548	ประชุมทีมอำเภอ แบ่งบทบาทหน้าที่
23 พ.ค. 2548	เวทีประชาคมทำความเข้าใจ ต.คลองจินดา
27 พ.ค. 2548	เวทีประชาคมทำความเข้าใจ ต.บางช้าง
1 – 15 มิ.ย. 2548	เก็บข้อมูล
15 – 30 มิ.ย. 2548	วิเคราะห์/ สังเคราะห์ แง่นับ
1 –10 ก.ค. 2548	วิเคราะห์ / สังเคราะห์ แง่นับ
15 ก.ค. 2548	คืนข้อมูลสู่ชุมชน
25 ก.ค. 2548	สรุปรูปเล่ม นำเสนอ / อำเภอ จังหวัด

พิธีปิดแบบมีส่วนร่วม

ล้อมวงฝากคำพูด และ สัญญาใจต่อกัน (จุดเทียนอุดมการณ์) ร่วมร้องเพลง คนทำทาง

เอกสารแนบท้ายรายงานการอบรมสัมมนา

รายชื่อคณะทำงานและอำนวยการ

ชื่อ - สกุล	องค์กร/เครือข่าย/กลุ่ม	เบอร์โทร
1. นายปิยะ พวงคำลี	ชุมชนเป็นสุขภาคตะวันตก	01-986-3598
2. นางสาววิภาวิรัตน์ หมายเหมียง	ผู้ประสานงาน สหข่ายชุมชนคนนครปฐม	01-880-1511
3. นางสาวอรุณี พุทธิรักษา	เลขาธิการกลุ่มกิจกรรมพึ่งตนเองด้านการเงิน	04-074-5064
4. นายณนทล หนะนุทรัพย์	ประธานกองทุนหมู่บ้าน ต.นาบแค	06-165-8880
5. นายทิวเมฆ นาวาบุญนิยม	เครือข่ายปฐมอโคก	09-919-7176
6. นายชาติชาย สิบแฉง	ประธานร้านค้าชุมชน ต.ดอนข่อย	01-857-7327
7. คุณศุภลักษณ์ ดีเยาว์	สมาชิกอบต. ตำบลสวนป่า	01-291-8640
8. นายสังเวียน เอกจัน	ชุมชนเป็นสุขภาคตะวันตก	09-837-5230
9. นายณัฐวัฒน์ เนตรจรัสแสง	นายกอบต. ตำบลหนองงูเห่	06-666-1475
10. นายพิชัย คัมภีรศาสตร์	ประธานเกษตรประณีตวิเศษ ตำบลคลองจินดา	09-093-5135
11. นางสาวสุนีย์ เหลือลอยเลิศ	อาจารย์โรงเรียนพาดหมอนวิทยา	09-550-8992
12. นายปรตกร จันทน์ผา	ประธานเกษตรธรรมชาติ ต. วัดสำโรง	09-009-2516
13. นายวรฐ ก้าวพงษ์	กรรมการเกษตรธรรมชาติ ตำบลแหลมบัว	01-715-2284
14. นายบุญเดิม สระจุม	กลุ่มเกษตรธรรมชาติ ตำบลดอนพุทรา	06-049-3786
15. นายกิตติพงษ์ ศิริรัฐเศรษฐ์	ประธานกลุ่มสวัสดิการ	07-026-3171
16. นางสุณา สร้อยเขียน	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ต.ทรงคนอง	01-943-4231
17. นายพินิจ ศาสตร์สาระ	ประธานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด	09-888-9285
18. นายพลสิทธิ์ เจริญผล	ประธานกลุ่มออมทรัพย์/ธ.ข้าวสาร ห้วยขวาง	06-946-2687
19. นางวันเพ็ญ พันธุ์สุข	ประธานกลุ่มออมทรัพย์ ต.ทุ่งฉลุง	09-049-8567
20. อาจารย์สมพล พิพัฒน์จิตกร	อ.โรงเรียนบางเขมวิทยา/ป.กลุ่มออมทรัพย์	034-217-934
21. อาจารย์ เอี่ยม ทองดี	อาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล อ.พุทธมณฑล	01-984-3084
22. อาจารย์บุญมา ป่านประดิษฐ์	อาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน	01-909-6031
23. นางสาวฟากฟ้าหนึ่ง อโคกตระกูล	เครือข่ายปฐมอโคก	06-300-4662
24. นางวิภากร สุภานัทธานันท์	ประธานสตรี ตำบลดอนพุทรา	09-919-1270
25. นางมะลิวันย์ เพชรม่อม	ผู้ใหญ่บ้านตำบลดอนพุทรา	01-763-1161
26. นายมนต์เกียรติ สอดเนื่อง	ประธานกลุ่มออมทรัพย์ อำเภอกำแพงแสน	01-795-1048
27. นายสมชาย ชื่นอินทร์งาม	นายกอบต.บางระกำ อ.บางเลน	01-903-7393

การอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการทีมคณะทำงานและวิทยากรอำเภอในการทำแผนแม่บท
ภายใต้โครงการ “การต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจน ภาคประชาชน” (ศตจ.ปชช.)
โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.), สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) จำกัด มหาชน
และ
ศูนย์ประสานสหภาคีความร่วมมือภาคประชาชน (สภช.)
วันที่ 10-12 พฤษภาคม 2548 ณ ห้องประชุม คำแสต ริเวอร์แคว รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

กำหนดการ

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กิจกรรม
10 พค.2548	08.30 –09.00 น.	ลงทะเบียน รับเอกสาร ทานอาหารว่าง
	09.00-09.40 น.	ชี้แจงวัตถุประสงค์ กำหนดการ สถานที่ กติกาการอยู่ร่วมกัน
	09.40-10.00 น.	พิธีเปิดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
	10.00-10.40 น.	กระบวนการเตรียมความพร้อม “ปล่อยวาง พัง ศรัทธา และการรู้จักกัน กับ ความคาดหวังในการอบรม”
	10.40-12.30 น.	Input * รากเหง้าของความยากจน และความทุกข์ยาก • ความซับซ้อนของโลกปัจจุบัน • การเรียนรู้อดีต เพื่อเข้าใจปัจจุบัน และการเตรียมการสำหรับอนาคต
	12.30-13.30 น.	อิมมอร์ยกับการรับประทานอาหารกลางวัน
	13.30 –14.45 น.	แบ่งกลุ่มย่อยตามทีมอำเภอ “ (SWOT) เพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค โอกาส ” กับการแก้ปัญหาความยากจนของผู้คนในท้องถิ่นของท่าน พร้อมนำเสนอ
	14.45-15.00 น.	ทานอาหารว่าง
	15.00- 16.30 น.	Input *เครื่องมือแก้ความยากจน โดย “การใช้แผนชุมชน”
	16.30-18.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย เข้าที่พัก
	18.00-19.00 น.	รับประทานอาหารเย็นกับบรรยากาศแบบสบายๆ
	19.00-21.00 น.	“กระบวนการแผนแม่บทฯ” (ต่อ) โดยการใช้กระบวนการเวทีประชาคม)
	21.00-	พักผ่อน นอนหลับฝันดี
11 พค. 2548	07.00-09.00 น.	ทานอาหารเช้า
	09.00-10.00 น.	ทบทวนกระบวนการ “ เมื่อวานเราได้ออกงานอะไรร่วมกัน”
	10.00-10.15 น.	ทานอาหารว่าง

	10.15-11.00 น.	เทคนิคและขั้นตอนวิธีการ “ ให้ได้มาซึ่งข้อมูล ทำอย่างไร”
	11.00-12.30 น.	แบ่งกลุ่มย่อย ๑๗ ช่วยกันเติมเต็มในการออกแบบสำรวจข้อมูล และวิธีการออกแบบสัมภาษณ์
	12.30-13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
	13.30-15.00 น.	แบ่งกลุ่มย่อย “การทดลองจริงในการให้ข้อมูล และการเก็บข้อมูลโดยกระบวนการสัมภาษณ์ และการจัดบันทึกข้อมูล”
	15.00-15.15 น.	ทานอาหารว่าง
	15.15-17.00 น.	วิธีการขั้นตอนของการจัดเก็บ วิเคราะห์แยกแยะข้อมูล และการวิธีการสังเคราะห์ข้อมูลในกระบวนการทำประชาพิจัย
	17.00-18.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย
	18.00-19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
	19.00-20.00 น.	แบ่งกลุ่มย่อย “ออกแบบการประชุมเพื่อสร้างนักวิจัยท้องถิ่นในการจัดเก็บข้อมูล” พร้อมนำเสนอ
	20.00-21.00 น.	เติมเต็ม “หลักสูตรนักจัดเก็บข้อมูลท้องถิ่น”
	21.00-	พักผ่อน นอนหลับสบายๆ
12 พค.2548	07.00-09.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
	09.00-09.30 น.	เติมเต็มความคิดที่ได้ร่วมกันในวันวาน และนั่งสมาธิ
	09.30-10.00 น.	นำเสนอร่าง แผนการดำเนินงาน (roadmap) สู่ความสำเร็จของภาพรวม
	10.00-10.15 น.	ทานอาหารว่าง
	10.15-11.30 น.	แบ่งกลุ่มย่อยทีมอำเภอ “ ร่วมกันพัฒนาร่างเสริมแผนงาน (roadmap) ต่อภาพการบูรณาการร่วมกัน”
	11.30-12.30 น.	พิธีเปิดใจ-และพิธีปิดการสัมมนา “ กระบวนการแบ่งปัน ”
	12.30-	รับประทานอาหารกลางวัน ก่อนกลับไปร่วมกระบวนการก่อการดีของสังคม
		เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

♥ คณะทำงาน สหภาคีความร่วมมือภาคประชาชน จังหวัดนครปฐม ♥

แบบประเมินผลในการอบรมสัมมนา 10-12 พฤษภาคม 2548 (คำแสดง วิเวอร์แคว รีสอร์ท) จ.กาญจนบุรี

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เห็นด้วย
๑. กระบวนการในการอบรมสัมมนา					
๑) ความแน่วแน่ต่อเป้าหมาย					
- ความชัดเจนในหลักการและเป้าหมายของโครงการ					
- การสื่อสารทำความเข้าใจในหลักการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง					
- เชิงวิชาการ (ในความเข้าใจ)					
๒) ความผูกพันต่อการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง					
- จัดสาธารณะ และเห็นคุณค่าร่วมของสังคม					
- ความสามารถในการบริหารงานโครงการต่อเนื่องตลอด 4 ปี					
๓) เนื้อหาในการอบรมสัมมนา					
- วิทยากร/ทีมงาน (ความชัดเจน)					
- ความชัดเจนในกระบวนการทำแผนแม่บท					
- สื่อในการถ่ายทอดเอกสาร					
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ล้อมวงเสวนา					
- ความสามารถในการบริหารโครงการให้บรรลุเป้าหมาย					
๔) ความสามารถในการพัฒนาศักยภาพทีมงาน					
- การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพชุมชน					
๒. แผนและเครื่องมือในการบริหารแผน					
๒.๑ แผน					
๑) คุณภาพแผน					
- การปรับหรือวางกลยุทธ์ศาสตร์การทำงานร่วมกัน					
- การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการทั้งระยะสั้นและระยะยาว					
- ความสอดคล้องระหว่างเป้าหมายจังหวัดกับเป้าหมายของโครงการ					
- ความเข้าใจในหน้าที่บทบาทที่ได้รับมอบหมาย					
- ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแผน					
๒) ระยะเวลาในการอบรม					
- 2 วัน 1 คืน					
- 3 วัน 2 คืน					
๓) สถานที่บริการ					
- อาหาร/เครื่องดื่ม					
- ที่พัก					
- การให้บริการ					
๓. ข้อเสนอแนะ 1.					
2.					

แบบสำรวจข้อมูล

1) ชื่อ/นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....

บัตรประจำตัวประชาชน เลขที่ □□□□□□□□□□□□□□ หน้าหน้าครอบครัว

อายุ.....ปี ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หม้าย ☐ หย่า

บ้านเลขที่..... หมู่..... ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัด.....โทรศัพท์บ้าน.....มือถือ.....

2) สมาชิกครอบครัว

ที่ ร.	ชื่อ - สกุล	อายุ	ความ สัมพันธ์	เพศ		การศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อปี
				ชาย	หญิง			
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								

รวมรายรับ.....บาท

3) รายจ่ายหลักของครัวเรือน เรื่อง

01473

1. ข้าว/เนื้อสัตว์/ไข่/ปลา/เครื่องปรุง จำนวนเงิน บาท

2. เครื่องคั้ม (เป๊ปซี่ ,สุรา บุหรี่ เครื่องคั้มขากั้ม ฯลฯ) จัำนวนเงิน บาท

3. ค่าของใช้ต่าง ๆ (สบู่ / ยาสระผม / ยาสีฟัน / น้ำยาล้างจาน / อื่น ๆ.....บาท

☐ ค่าการศึกษาเล่าเรียน จำนวนเงิน บาท

☐ ค่าหมอ / ค่ายารักษาโรค จำนวนเงิน บาท

☐ ภาษีสังคม (งานบวช/งานแต่ง/ทำบุญบ้าน/งานศพ/อื่น ๆ จำนวนเงิน บาท

☐ การผลิต ด้านเกษตร/การเลี้ยงสัตว์

1. ปล่อยเก็บ จำนวนเงิน บาท 2. ค่าจ้างแรงงาน จำนวนเงิน บาท

3. ค่าขายผ่านเน็ตลง จำนวนเงิน บาท 4. อุปกรณ์การผลิต จำนวนเงิน บาท

5. ค่าเฉลี่ยต้นทุน จำนวนเงิน บาท 6. คำนํ้ามันเชื้อเพลิง จำนวนเงิน บาท

7. ค่าอาหารสัตว์ จำนวนเงิน บาท 8. อื่นๆ จำนวนเงิน บาท

☞ **รวมรายจ่าย จำนวนเงิน** บาท/ต่อปี

4) ประเภทหนี้สิน

- ☐ บ้าน จำนวนเงิน บาท ☐ รถ จำนวนเงิน บาท
- ☐ ที่ดิน จำนวนเงิน บาท ☐ ผ่อนสินค้า จำนวนเงิน บาท
- ☐ กู้เพื่อการเกษตร / เลี้ยงสัตว์ / ค้าขาย จำนวนเงิน บาท
- ☐ อื่น ๆ จำนวนเงิน บาท
- ☐ แห้งเงินกู้
1. ข.ก.ส. จำนวนเงิน บาท 2. สหกรณ์ จำนวนเงิน บาท
3. กองทุนหมู่บ้าน จำนวนเงิน บาท 4. กู้ธนาคาร จำนวนเงิน บาท
5. อื่น ๆ จำนวนเงิน บาท

☞ รวมหนี้สิน จำนวนเงิน บาท/ต่อปี

- 5) ทรัพยากร/ที่ดินทำกินที่ครอบครองอยู่ ☐ สวนผัก/ผลไม้/ทำนา จำนวน ไร่
- ☐ เลี้ยงสัตว์ ประเภท จำนวน ตัว ☐ เลี้ยงปลา/กุ้ง/กบ จำนวน บ่อ/ ไร่

6) ปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการประกอบอาชีพ (อาชีพที่ทำอยู่แล้ว)

- 1) 2) 3)
- 4) 5) 6)

7) ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่แล้ว มี

- 1) 2) 3)
- 4) 5) 6)

8) ปัจจัยการผลิตที่ยังขาดอยู่ มี

- 1) 2) 3)
- 4) 5) 6)

9) ต้องการความช่วยเหลือด้านใดบ้าง (ตอบได้ไม่เกิน 2 ข้อ)

- ☐ ด้านที่ดิน
- ☐ ด้านที่อยู่อาศัย
- ☐ ด้านการเงิน/หนี้สิน

☺ ในระบบ จำนวนเงิน บาท

- ที่ใด / ใคร 1) จำนวนเงิน บาท
- 2) จำนวนเงิน บาท
- 3) จำนวนเงิน บาท

☺ นอกระบบ จำนวนเงิน บาท

- ที่ใด/ใคร 1) จำนวนเงิน บาท
2) จำนวนเงิน บาท
3) จำนวนเงิน บาท

สาเหตุที่เป็นหนี้เพราะ

ต้องการความช่วยเหลือด้าน

☛ ด้านแรงงาน (ต้องการทำงาน) 1) 2)

☛ ด้านอาชีพ

☐ การเกษตร สวนผัก สวนผลไม้ ไร่ข้าว

☐ เลี้ยงสัตว์น้ำ ปลา / กุ้ง / กบ

☐ เลี้ยงสัตว์บก วัว / ควาย / หมู / ไก่ / เป็ด

☐ วิสาหกิจชุมชน (การแปรรูป) 1) 2) 3)

☐ ค้าขาย 1) 2)

☐ ด้านทรัพยากร / สิ่งแวดล้อม (น้ำ / ป่า / เขา / สาธารณประโยชน์)

☐ ด้านสวัสดิการ

☐ ต้องการความช่วยเหลือ เรื่องอื่น ๆ

1) 2) 3)

4) 5) 6)

10) ผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือจากการจดทะเบียนแล้ว

☐ ได้ เรื่อง 1) 2) 3)

☐ ไม่ได้ เพราะ

11) ความสามารถพิเศษของคนในครอบครัว (ภูมิปัญญาชาวบ้าน)

1) 2) 3)

12) คนยากลำบากที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ และต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

1. ชื่อ - สกุล บ้านเลขที่ หมู่ที่

ตำบล อำเภอ จังหวัด

โทรศัพท์บ้าน โทรศัพท์มือถือ

2. ชื่อ - สกุล บ้านเลขที่ หมู่ที่

ตำบล อำเภอ จังหวัด

โทรศัพท์บ้าน โทรศัพท์มือถือ

3. ชื่อ - สกุล บ้านเลขที่ หมู่ที่

ตำบล อำเภอ จังหวัด

โทรศัพท์บ้าน โทรศัพท์มือถือ

13) ข้อเสนอแนะ (ที่เป็นความต้องการของคนในครอบครัว และข้อเสนอแนะในการพัฒนาหมู่บ้าน)

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

..... ผู้สำรวจข้อมูล

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ตำบล อำเภอ จังหวัด.....

โทรศัพท์